

odvolacího soudu k tomu, že žalovaný přestal býti svou přihláškou ze dne 4. ledna 1922 vázán a že schválením postupu podílů se strany družstva byl jak z práv tak i ze závazků z přihlášky za člena vypuštěn (§ 1406 obč. zák.). To byl zamýšlený následek přenesení podílů a že k tomu přistoupilo také družstvo, vidno z bezvýhradnosti jeho schválení postupu podílů a z toho, že žádalo od Dra Františka M-a členskou přihlášku. Byl-li však žalovaný jako uchazeč za člena z přihlášky propuštěn, nemohl na základě oné původní přihlášky bez svého souhlasu za člena s právním účinkem býti družstvem přijat a zapsán. Názor odvolacího soudu, že postup podílů na Dra Františka M-a schválen byl družstvem jen podmíněně, pro případ, že se Dr. M. s 2 podíly přihlásí za člena a bude členem družstva, nemá v tom, co vyšlo ve sporu na jevo a bylo zjištěno, nejmenší opory. Dle toho se žalovaný, třeba že byl za člena družstvem přijat a zapsán, členem družstva nestal, jím není a není proto také povinen členské podíly družstvu složit.

Čís. 4065.

Odpůrčí řád.

K pojmu »úmyslu dlužníka poškoditi věřitele« ve smyslu Šu 2 čís. 3 odp. řádu a »vědomosti účastníka o tomto úmyslu«.

(Rozh. ze dne 16. července 1924, Rv I 757/24.)

Žalobce domáhal se na žalovaném vyloučení dříví a prken z exekuce, tvrdě vlastnické právo k vylučovaným věcem, jež byl žalovaný zabavil, veda exekuci proti žalobcovu bratru. Žalobě bylo vyhověno soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Dovolatel sám uvádí, že namítal odpůrčí důvod podle Šu 2 čís. 3 odpůrčího řádu. Předpokladem tohoto jest úmysl dlužníkův, poškoditi právním jednáním, ať jest jakékoliv, jeho věřitele, a vědomost účastníka řečeného právního jednání o tomto úmyslu dlužníkův, totiž vzhledem ku blízkému příbuzenství (§ 4 odp. ř.), kupitelova povinnost důkazní, že o tomto úmyslu dlužníkův ani nevěděl, ani věděti nemusil. Tímto důkazem byl arcí povinen žalobce, bratr dlužníkův, tedy jeho blízký příbuzný (§ 4 odp. ř.). Význam těchto pojmů obsažen jest v D. S. (Pamětním spisu na str. 32), podle kterého »zajisté přičí se právnímu řádu, když někdo s opomenutím náležité péče povážlivé okolnosti nechává nepovšimnuty, nanejvýš dokonce možnost nějakého vysvětlení úmyslně zanedbá. Dnešní (t. j. dřívější, totiž za platnosti předchozího zákona odpůrčího) jsoucí stav vysazuje premii na nepozornost ve právních stycích, ba dokonce také na úmyslné zavírání zraku před podezřelými zjevy«. Arciž praví dále D. S. (str. 32), že »dokázati někomu vědomost o určitých okolnostech, jest možno jenom ve zvláštních případech, na příklad dá se na takovou vědomost bezpečně souditi z jeho výroku; naproti tomu bude mnohem častěji možno dotyčné osobě pře-

destřiti takové skutečnosti, které v něm při náležité pozornosti musily vzbuditi pochybnosti o poctivosti a platební schopnosti jeho spolusmluvníka. Pokud jde o dlužníkův úmysl, poškoditi věřitele, nemusí úmysl ten směřovati zrovna k tomu, by byl poškozen právním jednáním odporující věřitel, třeba by i tento úmysl sám o sobě postačil, nýbrž sluší tím rozuměti, že dlužník chtěl poškoditi vůbec někoho ze svých věřitelů, věřitele určité, nebo neurčité, přítomné, budoucí, všechny, nebo některé, nebo jednotlivé, ale může také takový úmysl tu býti, i když dlužník ještě nemá nějakých věřitelů, ale jedná vědomě s úmyslem poškoditi věřitele teprve budoucí. Vyšetřiti takový úmysl je otázkou skutkového zjištění a je to ovšem, jak i prameny ukazují, možno pouze na základě konkrétních okolností, právní jednání provázejících. Sporný kup udál se v ten způsob, že věci byly prodány žalobci s tím, by byl zaplacen jediný zbývajcí věřitel, požívající na nich exekučního práva zástavního, a že tento věřitel byl trhovou cenou takto získanou úplně spokojen. Z toho odvolací soud dovozuje, že žalobce neměl a nemohl mít vědomosti o úmyslu dlužníka poškoditi tímto právním jednáním věřitele, a pokud v tomto zjištění odvolacího soudu, které arci jako takové nepodléhá dovolacímu přezkumu, obsažen je také právní závěr, sluší i tento uznati správným a jej schváliti. Neučinil zajisté žalobce ničeho více, než co by učinil vydražitel oněch věcí, kdyby bylo skutečně došlo k jejich dražbě, a věci ty byly ve prospěch vymáhané pohledávky prodány. Prodejem tím bylo jediné mimosoudně realizováno zástavní právo. Nebylo ani tvrzeno, tím méně dokázáno, že by se za prodané věci ve dražbě stržilo více, než-li činila pohledávka zástavního věřitele, ale i kdyby se bylo snad docílilo více, nebylo tvrzeno, že tento přebytek byl pro některého a aspoň třeba pro jediného věřitele zabaven, nebo že by se při výkonu mobilární exekuce ještě u dlužníka našel. Naznačuje-li dovolatel, že on to byl, jenž byl tímto prodejem poškozen. sluší mu namítnouti, že, kdyby byl jeho dlužník věcí těch neprodal svému bratrovi, žalobci, byly by prodány ve dražbě pro pohledávku zástavního věřitele, ten by z nich byl uspokojen, ale dovolatel, jenž na nich zástavního práva neměl, nedostal by ničeho. Kdyby byly prodány ve dražbě, dovolatel by jich nemohl už nikdy zabaviti pro svou pohledávku. To platí také ve příčině všech věřitelů hypotekárních, kteří na prodaných věcech v době uskutečněního prodeje, jemuž jest odporováno, neměli živého práva zástavního, jimž tedy řečeným prodejem nic neuniklo.

Čís. 4066.

Zaopatřovací požitky bývalých zaměstnanců na velkém majetku pozemkovém (zákon ze dne 18. března 1921, čís. 130 Sb. z. a nař.).

Zaměstnanci, který jako pensista, požívající již zaopatřovacích požitků od svého dřívějšího zaměstnavatele, vstoupil do služeb u jiného zaměstnavatele, zřeknuv se vůči němu jakýchkoli požitků zaopatřovacích a nestrávil v jeho službách do účinnosti zákona čís. 130/21 alespoň 10 let, přísluší nárok na úpravu zaopatřovacích požitků pouze proti dřívějším zaměstnavatelům.

(Rozh. ze dne 16. července 1924, Rv I 942/24.)